

T.C
KADIKÖY BELEDİYE MECLİSİ
KARARI

TOPLANTI DÖNEMİ : 4
TOPLANTI GÜNÜ : 07.06.2017 (HAZİRAN 2017)
BİRLEŞİM : 3
OTURUM : 1
KARAR NO : 2017/90

GÖRÜŞÜLEN GÜNDEM MADDESİ 4.: Meclis Üyeleri tarafından verilen, görme yetisi olmayan veya çok zayıf olan bireylerin istihdamı ile ilgili önerge.

KOMİSYON İNCELEMESİ : Kadıköy Belediye Meclisinin Mayıs 2017 toplantılarının 10.05.2017 tarihli 3. Birleşiminin, 1. Oturumunda komisyonumuza havale edilen önergede;

KADIKÖY BELEDİYE MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Engel grupları içinde işgücüne katılımı görece dezavantajlı olan “görme yetisi olmayan veya çok zayıf olan” bireylerin istihdamına yönelik olarak yürütülen çalışmaların ve geliştirilebilecek projelerin değerlendirilmesi konusunun gündemde görüşülmesini, Meclisimizin onayına sunarız” denilmektedir.

KOMİSYON GÖRÜŞÜ : 07.04.2017 tarihli oturumumuzda komisyonumuza havale edilen “görme yetisi olmayan veya çok zayıf olan bireylerin istihdamına yönelik olarak yürütülen çalışmaların ve geliştirilebilecek projelerin değerlendirilmesi” konulu önergeyle ilgili olarak; Belediyemizin, diğer belediyelerin, İŞKUR’un, sivil toplum kuruluşlarının ve üniversitelerin çalışmaları incelenmiş, toplantılarda fikir paylaşımı yapılmış ve ekteki rapor oluşturulmuştur.

Raporumuzun, öneri niteliğinde değerlendirilmek üzere Başkanlık Makamına havalesini Meclisimizin onayına sunarız.

Görme Yetisi Olmayan veya Çok Zayıf Olan Bireyler için
Engelsiz İstihdam

Ön Bilgi ve Mevcut Durum

Komisyonumuzun “Engelsiz İstihdam” başlıklı raporunda da vurguladığımız gibi, engellilik alanındaki devlet politikası sonucunda oluşan; hak temelli sosyal destek yaklaşımı yerine maddi yardım bakış açısının hakimiyeti, çalışmaları temellendirmek ve şekillendirmek için güncel nitelikli veri eksikliği, ayrımcılıkla mücadele ve farkındalık artırıcı çalışmaların yetersizliği, teşvik mekanizmalarının eksikliği, işverenin engelli bireylerin istihdamına yalnızca kota zorunluluğu çerçevesinden bakması faktörleri, istihdamda karşımıza çıkan temel engeller olarak, görme engelli bireylerin istihdamında da geçerliliğini korumaktadır.

Bununla birlikte, işverenin belirli engel gruplarını istihdam etmeme tercihini yapabilmesi, engel grupları arasında bir görece dezavantaj ilişkisine neden olmaktadır. Görme yetisi olmayan veya çok yetersiz olan bireyler, istihdamda görece dezavantajlı olan engel grupları arasında işveren tarafından %55 tercih edilmeme oranıyla, zihinsel, ruhsal veya duygusal engeli olan bireylerden sonra ikinci sırada yer almaktadır.

İŞKUR verilerine göre, görme engelli bireyler masörlük, santralcilik, çilingircilik, trikotaj, hayvancılık, tüm müzik aletleri ile sosyal ve kültürel etkinlikler, öğretmenlik, politika, gazetecilik, sekreterlik gibi işlerde çalışmaktadır. Ayrıca bilgisayar kullanımı, daktilografi, politika ve sosyal ve kültürel etkinliklerde görev almaktadırlar.

Dünya örneklerine baktığımızda, belirli iş pozisyonlarının yalnızca tanımlanan engel gruplarının istihdamına ayrılmasına, nadiren de olsa karşılaşılmaktadır. İtalya, Yunanistan ve Danimarka’da, telefon santral

operatörlüğünün görme engelli bireylere özel bir pozisyon olarak tanımlanması bir örnektir. Bu yöntemin pozitif ayrımcılık sağladığı düşünülse de; eğitimi veya yetkinlikleri farklı bir meslek grubuna uygun olan bireylerin de seçilmiş pozisyonlara yönlendirilmesiyle sonuçlanabileceğinden tartışmalıdır.

10 yıldır hizmet veren Engelsiz İş ve İstihdam Birimi'mizdeki danışmanlarımızın deneyimleri; istihdam birimizle ilişkilenen görme engelli bireylerin özel sektör yerine kamu kurum ve kuruluşlarında çalışmayı tercih ettiği yönündedir. Bu nedenle, belediyemiz tarafından duyurulan meslek edindirme kurslarından ziyade, iki senede bir gerçekleştirilen engelli kamu personeli seçme sınavı EKPSS'ye hazırlık kurslarına ilgi gösterilmiştir.

Diğer taraftan, EGED – Eğitimde Görme Engelliler Derneği'nin, kamuda GİH – Genel İdare Hizmetleri ve YH – Yardımcı Hizmetler kadrolarında görev yapan görme engellilerin sorunlarına dair değerlendirme metninde; değerlendirmeye katılan bireyler tarafından kolay ve yetersiz olarak görülen ve ayrımcılığa yol açtığı düşünülen EKPSS'nin düzenlenmesi yerine, KPSS sisteminin engelli bireylere uygun hale getirilmesinin talep edildiği görülmüştür.

EGED'in kamu ve özel sektörde çalışan görme engellilerin iş yaşantılarında karşılaştığı sorunların tespit edilerek bu sorunlara yönelik çözüm önerileri geliştirilmesi amaçlanarak, Altınokta Körler Derneği'nin de katkılarıyla düzenlediği ve 43 ilden 197 görme engelli bireyin katılım sağladığı anketin sonuçları incelendiğinde; ankete katılan çalışanların kariyer mesleklerine yerleşme, görevde yükselme gibi konularda endişe duymakta ve yöneticileri veya iş arkadaşları tarafından ayrımcılık, mobing gibi tutumlara maruz kalmakta olduğu ve aynı zamanda, işyeri ortamlarında görme engelli bireylere uygun olarak düzenlemelerin yetersiz olduğu görülmektedir.

Yerel Ölçekte Öneriler

Engelsiz Kadıköy Eylem Planı'nın ilk amacının altında detaylandırdığımız hedef ve faaliyetlerin ışığında, nitelikli çözüm üretmek için ilçemiz özelinde nitelikli güncel veriye sahip olmak için; diğer kamu kurum ve kuruluşları, üniversitelerin ilgili bölümleri ve sivil toplum kuruluşları işbirliği içinde saha araştırmalarının gerçekleştirilmesi öncelikli olmalıdır. Bu amaçla, Kadıköy Kaymakamlığımız ve Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) Kadıköy Hizmet Birimi paydaşlığında araştırmalar ve ortak çalışmalar gerçekleştirmek için gerekli girişimlerde bulunulmalıdır.

Disiplinler arası bir yaklaşımla engelliliğe hak temelli yaklaşılması, hakların korunması, uygulanması ve geliştirilmesi için teorik ve uygulamaya yönelik araştırmalar yapma, izleme, bilgi ağı oluşturma vb. amaçlarla, önde gelen üniversitemiz bünyesinde engelliler uygulama ve araştırma merkezleri kurulmuştur. Komisyonumuz, İstanbul Üniversitesi bünyesindeki ENUYGAR – Engelliler Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin geçmiş çalışmaları incelenmiş, merkez yöneticileriyle ortak akıl toplantıları gerçekleştirilmiş ve nitelikli veri edinme hedefi doğrultusunda, bu üniversitemizle işbirliği kurulabileceği düşünülmüştür.

Saha araştırması, forum, çalıştay vb. katılımcı yöntemlerle belirlenecek öneriler, merkezi politikaya etki edebilmek için ASPB ve İŞKUR'a sunulmalı ve bu yönde, sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliğiyle kamuoyu yaratılmasına katkı sağlanmalıdır. Yapılan çalışmalarının etki alanını genişletmek ve kamuoyu yaratabilmek için profesyonel bir bakış açısıyla hazırlanacak iletişim kampanyalarıyla desteklenmesi gerekmektedir.

Konuya katılımcı bir bakış açısıyla yaklaşılması;

- maddi desteğin, istihdamın önündeki bir engel olmaktan kurtarılması ve özendirici nitelik kazandırılması,
- işverenin engel grubu seçimine odaklanan yaklaşımın terk edilmesi ve personel adayının, yapabilirlikleri ve yeterlilikleri doğrultusunda değerlendirilmesini ve iş güvenliği, çevresel koşullar vb. detayları içeren kapsamlı iş analizi yaklaşımıyla gelişim amaçlanırken,
- bir yandan da görme engelli bireylerin görece daha başarılı olduğu alanlarla ilgili pozitif ayrımcılık sağlayacak değerlendirmeler yapılması sağlanarak

denge kurulacak modellere ulaşılmasını sağlayacaktır.

Bununla birlikte Belediyemizin, görme engelli çocuklar ve gençlerin potansiyellerine uygun farklı alanlarda

07.06.2017 2017/90 S-2

kariyer yapabilmeleri için eğitim hayatlarının her aşamasında, bireysel ve mesleki gelişimlerine katkı sağlayacak alternatif eğitim, atölye ve etkinlikler düzenlemesi, özgüven gelişimini desteklemesi, fon ve hibe desteklerinden de faydalanarak gençlerin vizyonunu geliştirecek yurtdışı gezi ve etkinliklere katılımının sağlanması da fark yaratacaktır.

Yüce Meclise arz olunur, şeklinde hazırlanan Engelsiz Kadıköy Komisyonunun 19.05.2017 gün ve 2017/6 sayılı raporu, Kadıköy Belediye Meclisinin Haziran 2017 toplantısının 07.06.2017 tarihli 3. Birleşiminin 1. Oturumunda görüşülerek komisyondan geldiği şekilde oybirliği ile (işaretle oylama) kabulüne karar verildi.

Toplantı Başkanı
Meclis 1. Başkan Vekili
Yener KAZAK

Katip
Damla TOPRAK

Katip
Aydoğan DÜLGER

GÖRÜLDÜ
07.06/2017

Aykurt NUHOĞLU
Belediye Başkanı